

SUMARIO

A FONDO

SEGURIDADE E SAÚDE LABORAL DOS/AS TRABALLADORES/AS DE ETT: BOAS PRÁCTICAS EN COORDINACIÓN EMPRESARIAL E FORMACIÓN.

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

INFORMACIÓN

A DIXITALIZACIÓN E O FUTURO DO EMPREGO

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

INFORMACIÓN

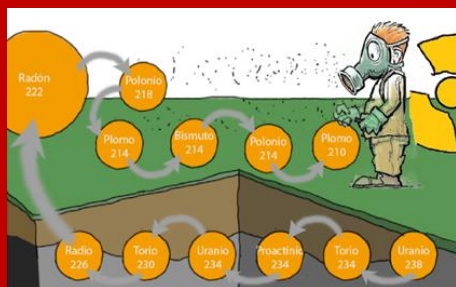
ESTRATEGIA “VISIÓN CERO”

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

COLABORACIÓN

RADÓN UN RISCO PARA TER EN CONTA

Ricardo Pol Sánchez

SABÍAS QUE..?

FORMALDEHÍDO: CANCERÍXENO DE CATEGORÍA 1B

Seguridade e Saúde Laboral dos/as Traballadores/as de ETT: Boas prácticas en coordinación empresarial e formación.

do grupo de traballo creado ao efecto pola CNSST

CO FINANCIAMENTO DE:

GOBIERNO DE ESPAÑA

MINISTERIO DE EMPLEO Y SEGURIDAD SOCIAL

Os contidos publicados son responsabilidade exclusiva do Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral da Confederación Intersindical Galega e non reflicten necesariamente a opinión da Fundación para a Prevención de Riscos Laborais.

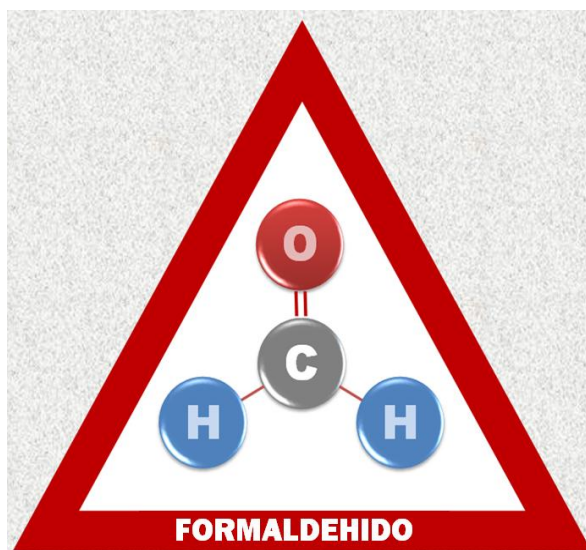
Formaldehido: canceríxeno de categoría 1B

O 5 de xuño de 2014 coa publicación do regulamento (UE) 605/2014 da Comisión, que modificaba o Regulamento (CE) 1272/2008 do Parlamento Europeo e do Consello sobre clasificación, etiquetaxe e envasado de substancias e mesturas, finalizouse un longo proceso administrativo que rematou por determinar que a partir do 1 de xaneiro do ano 2016 o formaldehido pasaba a ser considerado oficialmente como canceríxeno no marco da Unión Europea.

Como consecuencia desta decisión, no marco do Estado español cumpre xa aplicar o disposto no Real Decreto 665/1997, de 12 de maio, sobre a protección dos/as traballadores/as contra os riscos relacionados coa exposición a axentes canceríxenos durante o traballo.

Se ben é certo que tecnicamente xa hai tempo que existían certezas sobre o carácter canceríxeno do formaldehido, estas quedaron definitivamente certificadas cando a *International Agency for Research on Cancer* (IARC) publicou unha monografía na que afirmaba que existía evidencia suficiente sobre o seu carácter carcinógeno para os seres humanos, que producía cancro no tracto nasofaríngeo e leucemia.

Esta nova clasificación do regulamento que cualifica o formaldehido como canceríxeno de categoría 1B (substancias consideradas como canceríxenas para as persoas en base a probas en animais), é sen dúbida unha decisión impor-

tante e transcendente en termos preventivos, xa que o formaldehido é un dos compostos orgánicos básicos máis utilizados na industria química europea, especialmente na produción de resinas baseadas en formaldehido (urea-formaldehido, fenol-

formaldehido e melamina-formaldehido), o que implica que estarían expostos a significativos niveis de formaldehido ao redor dun millón de traballadores/as.

O formaldehido é unha substancia química cun cheiro penetrante e característico que alcanza o punto de ebullición a unha presión atmosférica de -20°C e o de fusión a -92°C, razón pola cal en condicións normais de presión e temperatura preséntase en forma de gas, o que supón na aplicación do Real Decreto 665/1997 algunhas singularidades que deben ser tidas en conta.

Posiblemente a máis importante destas singularidades é a referida ao artigo 6 do Real Decreto 665/1997, adicado ás medidas de hixiene per-

soal e de protección individual dos/as traballadores/as expostos/as, que establece que:

1. "O/a empresario/a, en toda actividade en que exista un risco de contaminación por axentes canceríxenos ou mutáxenos, deberá adoptar as medidas necesarias para:

a) Prohibir que os/as traballadores/as coman, beban ou fumen nas zonas de traballo nas que exista o devandito risco.

b) Prover aos traballadores/as de roupa de protección apropiada ou doutro tipo de roupa especial axeitada.

c) Dispoñer de lugares separados para gardar de maneira separada as roupas de traballo ou de protección e as roupas de vestir.

d) Dispoñer dun lugar determinado para o almacenamento axeitado dos equipos de protección (EPIs). Comprobar o seu bo funcionamento e verificar que se limpan antes e despois de cada uso, reparando ou substituíndo os equipos defectuosos.

e) Dispoñer de retretes e cuartos de aseo apropiados e axeitados para uso dos/as traballadores/as.

2. Os/as traballadores/as disporán, dentro da xornada laboral, de dez minutos para o seu aseo

persoal antes do xantar e outros dez minutos antes de abandonar o traballo.

3. O/as empresario/a responsabilizarase do lavado e descontaminación da roupa de traballo, quedando rigorosamente prohibido que os/as traballadores/as leven dita roupa ao seu domicilio para tal fin. Cando se contraten tales operacións con empresas idóneas para o efecto, estará obrigado a asegurar que a roupa se

envía en recipientes pechados e etiquetados coas advertencias precisas.

4. De acordo co apartado 5 do artigo 14 da Lei de Prevención de Riscos Laborais, o custo das medidas relativas á seguridade e a saúde no traballo establecidas

polo presente Real Decreto non debe recaer de ningún xeito sobre os/as traballadores/as.

As obrigas anteriormente enunciadas non son de carácter universal, limitándose a aquelas situacións nas que exista un risco de contaminación por axentes canceríxenos ou mutáxenos. No caso do formaldehido para que exista contaminación é necesario que este estea en fase sólida ou líquida, xa que os gases non poden depositarse sobre a roupa ou a pel, motivo este polo que en circunstancias normais de traballo a exposición ao formaldehido só é posible por inhalación.

Neste senso, as obrigacións explicitadas no artigo 6 do Real Decreto 665/1997 non serían de aplicación ás situacións nas que o formaldehido se atope en forma de gas, como ocorre na maioría de procesos industriais nos que o formaldehido é emitido dende unha matriz sólida, como na formación de paneis de aglomerado de madeira ou de produtos de resinas.

Nas aplicacións sanitarias nas que o formaldehido se utiliza en forma de solución, as posibles salpicaduras nas roupas se evaporan rapidamente, polo que, salvo en circunstancias accidentais, non poden xerar contaminación permanente.

Unha cuestión importante e fundamental, é o da obrigatoriedade de empregar medidas de protección individual cando a exposición non se puido eliminar totalmente por outros medios (artigo 5.g do Real Decreto). Isto é cando as medidas de prevención e protección colectiva ou organizativas sexan insuficientes, e non poidan garantir que a exposición por vía inhalatoria non supere en ningunha ocasión os límites ambientais de exposición, incluídos os seus correspondentes límites de desviación e que a exposición por outras vías sexa nula. Así as cousas, en moitas ocasións a pesares de estar exposto ao formaldehido, a utilización de EPIs para a protección individual non é unha obriga-
ción automática.

EDITA: Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

www.cigsaudelaboral.org
Secretaría Confederal de Negociación
Colectiva e Saúde Laboral.
Rúa Gregorio Espiño 47, entrecán
36205 Vigo
Tlf.: 986 262 679. Fax 986 262 781

Gabinete Técnico Confederal de
Saúde Laboral. Ferrol.
Rúa Eduardo Pondal 41/43, entrecán
15403 Ferrol
Tlf: 981 359 449. Fax: 981 359 449
saudelaboral@galizacig.net

